

[Prima Pagină](#) > ... > [Drepturile Dumneavoastră](#) > [Victimele Infracțiunilor](#) > [Despăgubire](#) > [Solicitarea de Despăgubiri de La Autorul Infracțiunii](#) > Romania

Solicitarea de despăgubiri de la autorul infracțiunii

Conținut furnizat de
România

România

Cum pot solicita despăgubiri sau alte modalități de reparare de la autorul infracțiunii în cadrul unui proces (acțiune penală) și cui ar trebui să adresez o cerere în acest sens?

Pentru a obține repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, persoana vătămată se poate adresa fie instanței penale, fie instanței civile.

Cel mai important mijloc procedural prin care victimele infracțiunilor pot obține obligarea inculpatului la plata unor despăgubiri sau compensații constă în exercitarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, iar avantajul unui asemenea procedeu îl reprezintă posibilitatea acestora de a se folosi de întreg ansamblul probatoriu administrat în cauză de organele judiciare, spre deosebire de exercitarea separată a acțiunii civile în fața instanțelor civile, guvernată de principiul disponibilității.

Prevederile referitoare la exercitarea acțiunii civile în cadrul procesului penal sunt cuprinse în Codul de procedură penală, art. 19 – 28.

Acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale.

Acțiunea civilă se exercită de persoana vătămată sau de succesorii acesteia, care se constituie parte civilă împotriva inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente.

Când persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitate de exercițiu restrânsă, acțiunea civilă se exercită în numele acesteia de către reprezentantul legal sau, după caz, de către procuror.

Dacă nu s-au constituit parte civilă în procesul penal, persoana vătămată sau succesorii acesteia pot introduce acțiune la instanța civilă pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În ce moment din cadrul procedurii penale ar trebui să depun cererea?

La începutul primei audieri, persoanei vătămate i se aduce la cunoștință dreptul de a se constitui parte civilă în cadrul procesului penal.

Cererea de constituire ca parte civilă poate fi formulată în fazele de urmărire penală ori cameră preliminară, precum și în cursul judecății, dar numai până la începerea cercetării judecătorești.

Până la terminarea cercetării judecătorești, partea civilă poate îndrepta erorile materiale din cuprinsul cererii de constituire ca parte civilă, mări sau micșora întinderea pretențiilor, solicita repararea prejudiciului material prin plata unei despăgubiri bănești, dacă repararea în natură nu mai este posibilă.

Ce pot solicita în cerere și cum o depun (trebuie să indic o sumă totală și/sau să precizez prejudiciile individuale, pierderea de profit și dobânda)?

Constituirea ca parte civilă se face în scris sau oral, cu indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază.

În cazul în care constituirea ca parte civilă se face oral, organele judiciare au obligația de a consemna aceasta într-un proces-verbal sau, după caz, în încheiere.

Există un formular specific pentru astfel de cereri?

Nu există un formular specific, însă acțiunea civilă poate fi exercitată în cadrul procesului penal dacă sunt îndeplinite următoarele condiții: constituirea ca parte civilă se face până la începerea cercetării judecătorești și respectiv constituirea ca parte civilă se face în scris sau oral, cu indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază.

Ce dovezi sunt necesare pentru a-mi susține cererea de despăgubiri?

În procesul penal, constituie probă orice element de fapt care servește la constatarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni, la identificarea persoanei care a săvârșit-o și la cunoașterea împrejurărilor necesare pentru justa soluționare a cauzei și care contribuie la aflarea adevărului în procesul penal.

Există taxe judiciare sau alte costuri aferente?

Acțiunea civilă care are ca obiect tragerea la răspundere civilă a inculpatului și a părții responsabile civilmente, exercitată la instanța penală sau la instanța civilă, este scutită de taxă de timbru.

Pot beneficia de asistență juridică înainte și/sau în timpul procedurii? Pot beneficia de asistență juridică dacă sunt nu locuiesc în țara în care are loc procedura?

În procesul penal, părțile și subiecții procesuali principali sunt asistați sau reprezentați de avocat.

În cursul urmăririi penale, avocatul persoanei vătămate are dreptul să fie încunoscător de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți, să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală cu excepțiile prevăzute de lege, dreptul de a consulta actele dosarului și de a formula cereri și de a depune memorii. Totodată, avocatul persoanei vătămate are dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pentru pregătirea și realizarea unei apărări efective.

Asistența juridică este obligatorie când persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă sau când persoana vătămată este victima infracțiunilor de rele tratamente aplicate minorului, violență în familie, infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale. Când organul judiciar apreciază că din anumite motive persoana vătămată nu și-ar putea face singură apărarea, dispune luarea măsurilor pentru desemnarea unui avocat din oficiu.

Persoana vătămată are dreptul de a beneficia în mod gratuit de un interpret atunci când nu înțelege, nu se exprimă bine sau nu poate comunica în limba română și dreptul de a i se comunica traducerea într-o limbă pe care o înțelege a oricărei soluții de netrimiteră în judecată, atunci când nu înțelege limba română.

În ce caz instanța penală mi-ar respinge cererea sau ar refuza să se

pronunțe cu privire la cererea mea împotriva inculpatului?

Așa cum am arătat mai sus, acțiunea civilă poate fi exercitată în cadrul procesului penal dacă sunt îndeplinite următoarele condiții: constituirea ca parte civilă se face până la începerea cercetării judecătorești și respectiv constituirea ca parte civilă se face în scris sau oral, cu indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază.

Conform Codului de procedură penală, în caz de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal, pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală, lipsește plângerea prealabilă, autorizarea sau sesizarea organului competent ori o altă condiție prevăzută de lege, necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, a intervenit amnistia, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică, există autoritate de lucru judecat, a intervenit un transfer de proceduri cu un alt stat, potrivit legii, în caz de încetare a procesului penal ca urmare a retragerii plângerii prealabile, precum și în cazul în care instanța admite acordul de recunoaștere a vinovăției și între părți nu s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă. În acest caz, persoana vătămată poate introduce acțiune la instanța civilă pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Pot contesta o astfel de decizie sau există alte modalități de reparare?

În cazul în care instanța a lăsat nesoluționată acțiunea civilă, persoana vătămată poate introduce acțiune la instanța civilă pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În cazul în care instanța penală a soluționat acțiunea civilă, persoana vătămată nemulțumită de soluția instanței, poate introduce apel împotriva hotărârii pronunțate în termen de 10 zile de la data comunicării hotărârii sau, după caz, de la data comunicării copiei minutei.

Dacă instanța îmi acordă dreptul la daune-interese, cum pot fi sigur că hotărârea judecătorească este executată de autorul infracțiunii și cum pot beneficia de asistență pentru executarea silită a acesteia?

Dispozițiile din hotărârea penală privitoare la despăgubirile civile și la cheltuielile judiciare convenite părților se execută potrivit legii civile.

Obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la îndeplinire de bunăvoie.

În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, care începe odată cu sesizarea organului de executare.

Executarea silită a oricărui titlu executoriu, cu excepțiile prevăzute de lege, se realizează numai de către executorul judecătoresc.

Procedura executării silite reprezintă cea de-a doua etapă din cadrul procesului civil, având ca scop principal realizarea efectivă a dreptului recunoscut printr-o hotărâre judecătorească/alt titlu executoriu. Prin procedura executării silite creditorul, titular al unui drept care a fost recunoscut printr-o hotărâre judecătorească/titlu executoriu, constrânge pe debitorul care refuză să execute de bună voie obligațiile decurgând din titlul executoriu să le aducă la îndeplinire în mod silit.

Prevederile referitoare la executarea silită sunt cuprinse în Codul de procedură civilă, art. 622 – 914.

Ultima actualizare: 19/07/2023

Versionea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.